

Mama svajojo jį matyti kunigu

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Džiazo skyriaus vedėjas Eugenijus Vedeckas jau motinos iščiose buvo supamas muzikos garsų. Šiandien jo gyvenimas sukasi tarp būsimų muzikos profesionalų ir virtuozų Muzikos ir teatro akademijoje bei Vilniaus Karoliniškių muzikos mokykloje. Jis vadovauja trims bigbandams, kuriuose groja po dvidešimt žmonių, mokytojų ansambliai, dviem muzikos mokyklos ansambliams - diksilendui ir mažesnės sudėties "Combo".

Nijolė BARONIENĖ

- Jei atsiverstume sovietmečio spaudą, sužinotume apie garsiąją Vedeckų kapelą, kurią aprašė ne tik vietinis Radviliškio laikraštis. Esate tryliktas vaikas šeimoje. Būna, kad tėvai išrenka vaikams profesiją. Jums buvo kitaip?

- Iš brolių ir seserų tik keletas esame profesionalūs muzikai. Prievara nei namie, nei koncertuose nereikėjo groti. Beje, tuo metu valdantis instrumentą žmogus buvo gerbiamas. Jaunam smarkiam berniokui jaustis svarbiam ir išskirtiniam visada buvo malonu. O kur dar ypatingas merginų dėmesys.

Neslėpsiu, mama svajojo matyti mane kunigu. Bažnyčia buvo neatsiejama jos ir mūsų šeimos gyvenimo dalis. Pamenu, kokią didelę vietinės valdžios rūstybę užsitraukėme, kai būdami mokinukais su broliu nuėjome pagroti per mišias vargonais. Tuo metu tai buvo kone nusikaltimas. Nuskambėjome net per "Laisvės radiją". Kas be ko, po tokio pasaulinio paviešinimo Vedeckais susidomėjo saugumas. Tuo labiau kad nė vienas vaikas nebuvo nei spaliukas, nei komjaunuolis.

- Daug puikių atlikėjų nė už ką neitų dirbti su vaikais. Jūs dirbate ir su pirmokais, ir su studentais Muzikos akademijoje. Nesigailite?

- Pirmą kartą vadovauti kitiems pradėjau devintoje klasėje. Brolis paskolino gitarą, pamokė, kaip ja groti, ir aš, manydamas, kad to užteks, nuėjau į pirmą repeticiją. Deja, kai mane iškilmingai bendraamžiams pristatė mokyklos direktorius, pasijutau kaip Ostapas Benderis. Viskas, ko mokė brolis, išgaravo nežinia kur, liko tik kūną ir protą kaustanti baimė. Ir jei ne netikėtai užsukęs pažiūrėti, kaip man sekasi, brolis, būčiau patyręs visišką fiasko. Padedamas jo sėkmingai surengiau pirmąją repeticiją, o toliau pastatytas ant bėgių ansamblis netruko parengti repertuarą ir groti ne tik mokyklos šokių vakaruose. Taigi būdamas šešiolikos jau ėmiausi vadovauti kitiems. Mokslams laiko nebeliko. Atsirado dar vienas ansamblis, po jo kitas, o dabar nė nesivaizduoju savo gyvenimo be repetacijų monotonijos ir koncertų jaudulio.

- Sakoma, "į žvaigždes perkančias". Koks sunkiausias jūsų gyvenimo etapas?

- Dėl žvaigždžių ne man spęsti (juokiasi), bet išbandymų užteko. 1993 su žmona Giedre ir vos pradėjusiu vaikščioti sūneliu iš Klaipėdos persikėlėme gyventi į Vilnių. Uostamiestyje buvome gana gerai įsikūrę, turėjau darbą, neblogą algą, bet mirdama sesuo man paliko dviejų kambarių butą

Nijolės Baronienės nuotr.

"Kai tenka suktis iš padėties, aš nesinervinu, o džiazuoju", - tikina muzikantas Eugenijus Vedeckas

Vilniuje. Giliai širdyje visada kirbėjo viltis grįžti į sostinę. Čia buvau baigęs aukštesniąją Tallat Kelpšos muzikos mokyklą. Būčiau studijavęs ir tuometinėje Konservatorijoje, tačiau tada joje dar nebuvo lengvosios muzikos skyriaus, o klasikinė muzika manęs neviliojo. Pasirinkau studijas Klaipėdos konservatorijoje.

Grįžusį iš Klaipėdos muzikinis Vilniaus pasaulis mane pasitiko nesvetingai. Kad ir kurias duris klebenau, niekam mano paslaugų ir žinių nereikėjo. Tuo metu klestėjo Gariūnų kultūra, meninio išsilavinimo žmonės buvo pašiepiami, vienas po kito nyko anksčiau sėkmingai gyvavę ansambliai, o aš turėjau minčių suburti bigbandą.

Neturėdamas ko prarasti užsukau į Muzikos akademiją. Sutikta pažįstama studentė buvo atsiprašiusi nuo profesoriaus Juozo Antanavičiaus pamokos. Ji patarė man pasinaudoti proga, eiti pas jį ir tiesiai šviesiai paaiškinti, kas esu ir kokių turiu idėjų. Taip ir padariau. Matyt, kalbėjau argumentuotai, nes netrukus man buvo leista įrodyti, ką galiu.

Deja, patirtos sėkmės euforija greitai išgaravo, nes studentai ėmė boikotuoti mano repeticijas. Motyvų buvo įvairių - pradėdant kolegų intrigomis, baigiant paprasčiausiu studentišku tingėjimu. Tik likus porai mėnesių iki pirmojo

koncerto, kuriame turėjau parodyti lengvosios muzikos programą, pavyko prikalbinti jaunimą ateiti į orkestro repeticijas. To užteko, kad patikėtume vieni kitais. Kitas smūgis buvo, kai gavau pirmąją algą. Penkiasdešimt du litai dvidešimt centų. Jei ne Giedrės kantrybė ir moralinė parama, nežinau, kaip būtų buvę.

- Kaip susipažinote su būsimą žmona? Gal tai buvo pirmoji Jūsų meilė?

- Kai Klaipėdos konservatorijoje pastebėjome vienas kitą, buvom tarsi du sudužę laivai. Prieš pat auksinį tėvų santuokos jubiliejų mane paliko mergina, tad šventėje buvau be poros. Panaši istorija buvo nutikusi ir Giedrei. Iš pradžių mus vienių praradimo ir nusivylimo skausmas, o vėliau, užgijus pirmosios nelaimingos meilės žaizdoms, draugystė peraugo į stiprų abipusio supratimo ir pagarbos jausmą, kurį ir reiktų vadinti meile.

- Karoliniškių muzikos mokykloje mokytojaujate abu. Jūs vadovaujate lengvosios muzikos skyriui, Giedrė dėsto fortepijoną. Abu vaikai ten pat mokosi groti pučiamaisiais, sūnus Tomas pasirinko trimitą, o Dovilė - saksofoną. Žinau, kad Jūs pats, jei reikia, orkestre galite pavaduoti kone visus muzikantus. Kodėl abu vaikai

Giedrė ir Eugenijus su vaikais Tomu, Dovile ir mažąja Akvile netrukus galės groti kvintetu

groja pučiamaisiais? Savo vailia ar tėvų verčiami?

- Dauguma atėjusiųjų į muzikos mokyklą renka gitarą, pianiną, mušamuosius. Į pūtikus dažnai žiūrima kaip į nesusitupėjusius, bukesnius. Pučiamaisiais instrumentais vaikai pradeda groti vėliau nei visais kitais. Reikia lukterėti, kol užaugs, kad galėtų valdyti instrumentą. Pianistai, pradėję mokytis groti nuo penkerių ar šešerių metų, jau dalyvauja konkursuose, o pūtikai tuo metu tik bando išgauti pirmuosius garsus. Muzikiniame pasaulyje daugiausia anekdotų, pašiepiančių pūtikus. Tačiau situacija netruka pasikeisti, kai išaiškėja, jog orkestre užtenka vieno fortepijono, o reikia kelių saksofonų, trombonų ar trimity. Taigi žvelgdamas į ateitį savo vaikams patariau rinktis paklausius pučiamuosius instrumentus. Tomas kaip muzikantas subrendo grodamas orkestruose. Matau, kad abu vaikai gabūs, o kiek pasieks, priklausys nuo darbštumo.

- Galbūt išgirsime ir Eugenijaus Vedecko šeimos kapelą? Kiek norėtumėte turėti vaikų?

- Manau, užteks trijų. Šiais metais gandrai atnešė mažąją Akvilę. Rugsėjo dvidešimt aštuntąją jai sukako mėnuo. Jei ne kapela, tai Vedeckų kvintetas tikrai bus. Kita vertus, vaikų (tik ne savų) muzikos mokykloje turiu apšči. Kai važiuojame koncertuoti, - pilnas autobusas. Kantrybės kol kas užtenka. Matyt, praverčia daugiavaikėje šeimoje išsiugdytas pakantumas. Džiaugiuosi, kai mano auklėtinių talentą įvertina kiti. Žinomas virtuožas Nacionalinės premijos laureatas Petras Vyšniauskas, išgirdęs, kaip nuoširdžiai dirbame, pats pasisiūlė pagroti su mumis. Kadaise juk visi žengėme pirmuosius žingsnius ir norėjome būti paprasčiausiai pastebėti.

- Koks Jūsų gyvenimo motto?

- Eiti prieš srovę. Ėmiau burti bigbandus, kai niekam tai nerūpėjo. Man įdomu rasti nišą ir daryti tai, ko nedaro kiti. Negaliu teigti, kad iki manęs nieko panašaus nebuvo. Tiesiog pataikiau į pauzės momentą. Mano pavyzdžiu pasekė kiti ir taip po truputį lengvoji muzika vėl atgimė Lietuvoje.

- Girdėjau teigiant, kad tik tapus geru klasikinės muzikos

atlikėju galima imtis džiazos...

- Aš kategoriškai prieš tokią teoriją. Pirma, gaila prarasto laiko mokantis tai, ko tikrai neprireiks, antra, besimokant klasikinio atlikimo nuslopinamas noras improvizuoti. Trečia, menininkui užklijuojama etiketė ir vadinamasis rimtas atlikėjas, dalyvavęs džiazos festivalyje ir parodęs improvizacijos gebėjimus, būna nesuprastas. Taip atsitiko profesoriumi Algirdui Vizgirdai, kai jis būdamas studentu dalyvavo tarptautiniame džiazos festivalyje. Sovietmečiu tokia muzika buvo traktuojama kaip kapitalistinė, blogi nešanti ir nesuderinama su komunizmo statytojo įvaizdžiu. Dabar požiūris pasikeitęs. Manau, kad muzikantai neturi būti skirstomi į atliekančius klasiką arba ne. Baigę Muzikos akademijos Džiazo skyrių, studentai turi nūtuokti apie visus muzikinius stilius. Jie parengiami taip, kad galėtų vienodai sėkmingai groti simfoniniame orkestre ar diksilende. Visi Džiazo skyriuje dirbantys pedagogai, išskyrus mane, turi klasikinį išsilavinimą. Mano pranašumas, kad nesu suvaržytas neigiamos konservatoriškos aplinkos, kuri mano kolegas suformavo kaip menininkus.

- Džiazo sąvoka labai plati. Ja dažnai apibūdinamas netvarkingas, neatsakingas gyvenimo būdas. Kai kurie bohemos atstovai vadinami "džiazovais". Kaip gyvenime džiazuojate Jūs?

- Man džiazas pirmiausia be galo intelektualiai, tvarkinga muzika. Aš ją sieju su žmonėmis, kurie yra tikintys, padorūs, atsakingi, gerbiantys pamatines vertybes. Tai mąstančių žmonių muzika. Ją grojantys save išreiškia muzikine kalba. Paprastai tariant, tai, kas iš savęs - džiazas, o kas grojama pagal natas - visai kas kita.

Mano gyvenimo džiazas - tai gyvenimas nuolat besikeičiančioje situacijoje. Gal todėl ir trečiojo vaikelio atsiradimas buvo maloni staigmena.

Niekada negaliu visko suplanuoti iki galo. Kartais vienas skambutis viską apverčia aukštyn kojomis. Tenka suktis iš padėties. Va tada aš nesinervinu, o džiazuoju. Džiazuoja ir mano šeima. Kai vokalo partijų imasi Akvilė, prisidedame ir mes. Tik girdėdama melodijas mažylė nurimsta.